

Dato: 3. juni 2025
Enhed: HOF
Ref.: BOLMAD
Sagsnr.: 25/6821

REFERAT fra 5. møde i Overvågningsudvalget for Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet 2021-2027 (EHFAF) afholdt onsdag den 3. juni 2025

Mødedeltagere:

Deltager	Organisation	Rolle
Christian Vig Houe	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	Formand
Roland Gregers Madsen	Dansk Akvakultur PO	Medlem
Thomas Jespersen	Marine Ingredients Denmark og Danish Seafood Association	Medlem
Christine Bjaldby Christensen	Danske Havne	Suppleant
Camilla Saager Steensig	Danmarks Fiskeriforening PO	Suppleant
Mette Florentin	Danmarks Pelagiske PO	Suppleant
Torben Kronborg Pihl	Danske Regioner	Medlem
Lars Brinch Thygesen	Dansk Sportsfiskerforbund	Medlem
David Lange	Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO	Medlem
Hanne Maria Jacobsen	DTU Aqua	Suppleant
Paulina Bartoszewska	Europa-Kommissionen, DG MARE	Observatør
Sekretariat		
Bolette Madsen	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	
Daniel Elbo Andersen	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	
Esther Ørgård Tange	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	
Alba Marie Fryd Yde Skoven	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen	

Afbud

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Ministeriet for Grøn Trepårt, Styrelsen for Grønarealomlægning og Vandmiljø

Erhvervsministeriet, Søfartsstyrelsen

Erhvervsministeriet, Erhvervsstyrelsen

Kirkeministeriet, Plan- og Landdistriktsstyrelsen

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Danmarks Fiskehandlere

Landdistrikternes Fællesråd

KL

3F

WWF

Dansk Amatørfiskerforening

Fiskeriets Arbejds miljøråd

Foreningen Netværk for Økologisk Akvakultur

REFERAT

1. Velkomst ved formanden for Overvågningsudvalget, Christian Vig Houe

Formanden bød velkommen til det femte møde i Overvågningsudvalget for EHFAF-programmet.

Formanden bød velkommen til Christine Bjaldby Christensen, der er ny suppleant fra Danske Havne.

2. Godkendelse af dagsorden

Formanden præsenterede dagsordenen.

Formanden inviterede medlemmerne til at byde ind med punkter til evt. Der blev ikke føjet punkter til evt.

Udvalget godkendte dagsordenen.

3. Status for EHFAF-program og åbning af tilskudsordninger

3.1 Til orientering: Den politiske aftale for sidste del af programperioden 2025 – 2027

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at departementet desværre havde meldt afbud til dagens møde. Departementet havde bedt formanden om at viderebringe følgende til udvalget:

Fiskeriforhandlingerne er i gang og forventes afsluttet inden længe. Der arbejdes på at videreføre en række ordninger. Da forhandlingerne er i gang, kan der på nuværende tidspunkt ikke redegøres for, hvilke ordninger der er tale om.

3.2 Til orientering: Status for åbning af ordninger og tilsagn i 2025

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om status for åbning af tilskudsordninger og tilsagn i 2025.

I 2025 er fem tilskudsordninger genåbnet indtil videre – Dataindsamling, Fiskerikontrol, Udsætning af åleyngel, Vandløbsrestaurering og Teknisk bistand. De fem tilskudsordninger har en samlet pule på 196,9 mio. kr. Tilskudsordningerne Dataindsamling og Udsætning af åleyngel er fuldt ansøgt, mens der stadig er midler til Vandløbsrestaurering.

Der resterer ca. 150 mio. kr. for 2025, som vil afhænge af den politiske aftale for så vidt angår hvilke tilskudsordninger, der åbner eller genåbner. Det er endnu usikkert, hvordan kommende ordninger vil se ud, da dette afhænger af den politiske aftale, men der arbejdes på hurtigst muligt at åbne ordningerne, når der er klarhed om den politiske aftale.

4. Til orientering: Status på programgennemførelsen inkl. resultatopfyldelse

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen gennemgik de udsendte bilag 2-6 om programfremdriften.

Bilag 3: Opfyldelse af N+3 kravet for EHFAF

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen forklarede, hvad begrebet N+3 dækker over. Finansieringsplanen for EHFAF indebærer et krav om finansiell fremdrift. Dvs. at N+3 er målet for fremdriften, der specificerer hvor mange midler, der skal være godkendt til udbetaling fra EU senest tre år efter de er forpligtet i henhold til programmets finansieringsplan.

I 2025 er udbetalingskravet N+3 på 39 mio. EUR, som skal være udbetalt inden årets udgang. På nuværende tidspunkt er der akkumuleret udbetalt 36,1 mio. EUR, hvorved der udestår et hjemtag på 3,2 mio. EUR i 2025 for at opfylde kravet. På baggrund af de tilsagn, der allerede er givet, og de forventede udbetalinger fremadrettet, er det styrelsens vurdering, at der vil blive udbetalt og anmodet om tilstrækkelige midler i de kommende år til, at N+3-kravet kan opfyldes i både 2025 og 2026. Det er dog vigtigt, at der er fremdrift i udmøntningen i 2025 og de kommende år, for at sikre, at kravet også kan opfyldes i 2027 og frem.

Kommissionen bemærkede, at der ikke er nogen betydelig risiko for, at Danmark ikke opfylder kravet i 2025 og roste forvaltningsmyndigheden for at sikre de fem tilskudsordninger, der indtil videre er åbnet i 2025. Kommissionen understregede dog vigtigheden af, at der indgås en politisk aftale for sidste del af programperioden. Selvom Danmark er det medlemsland, der er nået længst med at give tilsagn og også ligger over gennemsnittet for udbetalinger, er det vigtigt, at de resterende midler også anvendes i henhold til EU's prioriteter, da de sender et signal til beslutningstagerne. Kommissionen er i gang med forberedelserne til det næste flerårige budget, og derfor er det vigtigt at vise af støtten fra EHFAF bliver anvendt og har betydelig indvirkning på sektoren og miljøet, så der er grundlag for flere midler i næste programperiode. Danmark forventes at opfylde N+3 kravet 2025, men kravet gælder også de kommende år. Derfor skal Danmark træffe foranstaltninger – særligt indgåelsen af den politiske aftale – for at undgå risiko for at miste midler fra EHFAF. Opfyldelsen ikke garanteret, da justeringer i programmet, åbning af nye ansøgningsrunder og udbetaling af projekter tager tid og forsinkelser ophober sig. Det ville være ærgerligt at miste midler fra EHFAF i de kommende år givet den gode start på programmet.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen var enig i opmærksomheden på at sikre afløb af midlerne. Styrelsen er desuden opmærksom på risikoen for annullering af projekter, da sene annulleringer er svære at genanvende.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO udtrykte forhåbning for en snarlig afslutning af de politiske forhandlinger og spurgte, hvad baggrunden er for, at det er de fem tilskudsordninger, der kunne genåbne.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyse, at der er taget politisk stilling til, at de ordninger, der er rettet mod myndigheder, skulle fortsætte på samme niveau. Derimod er der bredere politiske drøftelser om de erhvervsrettede ordninger.

Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark bemærkede, at der allerede er afsat et beløb af de midler, der er til rådighed i den sidste del af programperioden, og der derfor er 21 pct. af midlerne tilbage til de erhvervsrettede ordninger – modsat oprindeligt 28 pct. – og spurgte forvaltningsmyndigheden, om det kræver en programændring. Derudover spurgte Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark Kommissionen, om der er en grænse for hvor lidt af programmet, der går til erhvervet.

Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark bemærkede desuden, at der er afleveret et omfattende oplæg fra erhvervet med et katalog af begrundede ønsker til fremtidige tilskudsordninger, og der blev aftalt et møde med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 12. februar, som blev aflyst uden nærmere forklaring. Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark efterspurgte, hvor oplægget var havnet.

Landbrugs og Fiskeristyrelsen svarede, at det forventes, at der vil være behov for en programændring, da der vil være ændringer til ordninger, som ikke harmonerer med programmet i dag. Programændringen indebærer en proces på flere måneder, hvor der skal udfærdiges et papir med begrundelser for ændringer. Processen indebærer dialog med Kommissionen. I forhold til mødet den 12. februar foreslog Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, at Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark kontakter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri for en afklaring.

Kommissionen svarede, at implementeringen af fonden tilfalder forvaltningsmyndigheden. Det er medlemsstaten, der beslutter fordelingen af midlerne, mens Kommissionen har begrænset indflydelse her. Kommissionens rolle er at vurdere, om programmet er inden for rammerne for fonden og forordningen for de fælles bestemmelser (CPR-forordningen), og disse indeholder ikke nogen begrænsninger i dette tilfælde.

Bilag 3.a.: Finansiell fremdrift ift. programrammen

Landbrugs og Fiskeristyrelsen orienterede om den finansielle fremdrift ift. den samlede programramme. Af den samlede programramme på i alt 287,1 mio. EUR er der givet tilsagn for 152,1 mio. EUR ved udgangen af 1. kvartal 2025, hvilket svarer til 53 pct. af rammen. Ud af de 152,1 mio. EUR er 100 mio. EUR endnu ikke udbetalt.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at der på nuværende tidspunkt er begrænset mulighed for at give tilsagn. Dog understregede Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, at der er flere ordninger, hvor projektperioden snart udløber, og opfordrede til at have al udbetalingsmaterialet klar ved anmodning om udbetaling for at sikre en god proces omkring udbetalingen.

Bilag 3.b.: Finansiell fremdrift pr. målsætning

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om den finansielle fremdrift på hver målsætning i programmet. De samlede rammer var en lineær fremskrivning af fordelingen af midler fra 2021 – 2024. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen bemærkede, at rammerne sandsynligvis ændres som følge af de politiske forhandlinger. Billedet af de resterende midler vil blive mere klart i takt med, at flere midler udbetales,

hvilket også giver bedre forudsætninger for at genanvende annullerede midler. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen fremhævede herunder, at over halvdelen af de tilsagn, der blev givet i 2023, endnu ikke er udbetalt.

Bilag 4: Finansiell fremdrift pr. ordning

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om den finansielle fremdrift pr. ordning. Bilaget illustrerede de samlede rammer pr. ordning samt hvor meget der er hhv. givet i tilsagn og udbetalt. Der er åbnet 13 tilskudsordninger i alt med rammer som varierer fra over 60 mio. EUR til under 5 mio. EUR. Bilaget viste, at der er en høj udbetaling på myndighedsordninger, dog mindre udbetaling på tilskudsordningen Vandløbsrestaurering. På visse ordninger, herunder Grøn omstilling fiskeri og Grøn omstilling akvakultur, er der givet mange tilsagn, men der har endnu ikke været mange udbetalinger, hvilket er fint ift. projektperioderne.

Bilag 5: Status for outputindikatorer

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om status for EHFAF-programmets outputindikatorer, som er et udtryk for antal projekter. Mål for antal projekter blev sat, da programmet blev udfærdiget. På det tidspunkt var det svært at forudsige antallet og størrelsen på projekter under de enkelte ordninger. Der er generelt ikke givet lige så mange tilsagn, som målet indikerer, at der burde være givet. Overordnet set er 31 pct. af målet for antal tilsagn opnået, mens blot målsætning 2.2 Fiskevarer og akvakulturprodukter er over 50 pct.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at det lavere antal projekter ikke skyldes mindreforbrug, da bilaget også viser, at der er givet tilsagn for over halvdelen af rammerne for de fleste af målsætningerne. Det er i stedet udtryk for, at der gives færre men større tilsagn end forventet ved programmets udarbejdelse.

Bilag 6: Status for resultatindikatorer

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om status for EHFAF-programmets resultatindikatorer. Målene for resultatindikatorerne blev ligeledes fastsat ved programmet udarbejdelse i 2022. Data for opfyldelse af indikatorerne kommer fra ansøgerne, der udfylder det forventede output af projekterne på ansøgningstidspunktet. Der er væsentlig variation ift. realisering af målsætningerne på tværs af indikatorerne, fx ses en høj forventning for realisering på indikatorerne for målsætning 2.2 Fiskevarer og akvakulturprodukter, mens der ses en lavere forventning for nogle af indikatorerne for målsætning 1.1 Bæredygtige fiskeriaktiviteter. Overordnet set indikerer bilaget, at målene for de fleste indikatorer nås.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen fremhævede indikatorerne for målsætning 1.6 *Akvatisk biodiversitet* samt for målsætning 5.1 *Teknisk bistand*, hvor den forventede realisering er langt under målet for indikatorerne. I begge tilfælde skyldes det, at måden hvorpå outputtet opgøres er blevet ændret siden programmet blev udarbejdet.

Kommissionen bemærkede, at der er væsentlig forskel på tilsagn og udbetaling på flere af målsætningerne, herunder på målsætning 1.6 *Akvatisk biodiversitet* og understregede vigtigheden i at opfordre tilskudsmodtagerne til at færdiggøre deres projekter, da det signalerer efterspørgsel. Ift. indikatorerne

bemærkede Kommissionen, at visse indikatorer ligger under forventningen, men at disse kan forklares. Måltallene for de pågældende indikatorer kan justeres i forbindelse med en programændring under visse forhold.

Kommissionen bemærkede desuden, at det er vigtigt at give støtte til sektoren, og at forvaltningsmyndigheden kan nå mindst lige så god en implementering af fonden som under EHFF. Det er dog vigtigt at have en stabil implementeringsrate, for at undgå akkumulering af arbejde senere i processen. For at opnå stabil implementeringsrate, er det afgørende, at den politiske aftale landes.

Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark spurgte, om det at der findes en national tilskudsordning til vandløbsrestaurering under Miljøstyrelsen, kan forklare hvorfor det forventes, at målene for indikatorerne vedrørende vandløbsrestaurering ikke vil blive realiseret.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen bekræftede, at der også findes en national tilskudsordning til vandløbsrestaurering, som efter ressortomlægningen i 2024 administreres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Styrelserne samarbejder om EHFAF-tilskudsordningen til Vandløbsrestaurering, og der er således lavet en klar opdeling mellem de to ordninger, så der kun gives tilskud til vandløb med en bredde under 2 meter under den nationale ordning, mens der kun gives tilskud til vandløb med en bredde på 2 meter og derover under EHFAF-tilskudsordningen. Derfor forklarer det ikke forskellen.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at forskellen kan forklares ved, at opgørelsesmetoden er blevet ændret siden programmet blev godkendt, herunder for indikatoren antal km restaureret vandløb (mål: 2.350 km, forventning: 415 km), hvor opstrømsstrækningen fra en spærring, der fjernes, ikke længere tæller med i opgørelsen, hvilket medfører en væsentlig lavere realisering.

Dansk Sportsfiskerforbund bemærkede hertil, at det er de komplicerede projekter om vandløbsrestaurering, som er udestående, hvilket også kan være en del af forklaringen. Dansk Sportsfiskerforbund spurgte, hvorfor der afsættes portioner til hver ansøgningsrunde for Vandløbsrestaurering, så projekter får afslag på den baggrund af midlerne for ansøgningsrunden er opbrugt.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at der arbejdes på, at opsætningen af ordningerne giver mening, hvorfor der vil blive fulgt op på de udfordringer, der italesættes.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen afrundede drøftelsen og opfordrede medlemmerne af udvalget til at give feedback på formatet for gennemgangen af data.

5. Til orientering: Status for forbrug af teknisk bistand på EHFAF i 2024 og budget for 2025

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om forbruget af teknisk bistand.

Teknisk bistand kan udgøre op til 6 pct. i hele programperioden. For EHFAF er det gennemsnitligt ca. 2,5 mio. EUR årligt. Trækket på teknisk bistand kan svinge fra år til år, da det er aktivitetsafhængigt. Der er i 2025 budgetteret med et større træk på teknisk bistand, da aktiviteten forventes at blive højere, når der indgås ny politisk aftale, og der skal opsættes nye ordninger.

6. Til drøftelse: Opfølgning på procesevaluering af EHFAF-programmet

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at konsulentvirksomheden Pluss i løbet af 2024 har udarbejdet en procesevaluering af EHFAF-programmet. Pluss deltog ved mødet i Overvågningsudvalget den 5. december 2024, hvor de præsenterede evalueringen. Siden mødet er evalueringsrapporten blevet færdig, og den er sendt til medlemmerne af Overvågningsudvalget sammen med materialet til indeværende møde. Rapporten er desuden tilgængelig på Landbrugs- og Fiskeristytrelsens hjemmeside.

Bilag 8: Opfølgning på procesevalueringen af EHFAF samt håndtering af anbefalinger

Bilaget indeholder en oversigt over de 14 anbefalinger, som Pluss Leadership er kommet med, samt hvorledes Landbrugs- og Fiskeristyrelsen vil håndtere anbefalingerne.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om håndteringen af udvalgte anbefalinger. Bl.a. har Pluss Leadership anbefalet, at formatet for møderne i Overvågningsudvalget genovervejes, herunder ved at fremsende punkter til drøftelse af mødematerialet på forhånd eller arrangere fx temadrøftelser eller flere præsentationer. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har haft fokus på dette i forbindelse med forberedelsen af indeværende møde og opfordrer medlemmerne til at give feedback herpå.

Derudover vedrører flere af anbefalingerne forhold omkring tilskudsordningerne, herunder bl.a. til ansøgningsmaterialet og ansøgningsskemaerne. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har i 2024 sideløbende med evalueringen implementeret flere forenklinger af ordningerne, og styrelsen vil fortsætte arbejdet hermed i de kommende år.

Pluss Leadership anbefalede desuden, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen styrker synliggørelsen af EHFAF-programmets resultater, hvilket bl.a. gøres med afsæt i temadrøftelsen på indeværende møde.

Kommissionen roste forvaltningsmyndigheden for allerede at implementere anbefalingerne, herunder på indeværende møde. Dertil foreslog Kommissionen på baggrund af interesse fra medlemmerne af udvalget, at der kan arrangeres undergrupper eller ad hoc møder når det er relevant. Kommissionen opfordrede desuden medlemmerne af Overvågningsudvalget til at indmelde punkter til dagsorden for møderne.

Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark gjorde opmærksom på Pluss rapportens anbefaling 3 om i højere grad at inddrage OU medlemmernes kompetencer i forberedelser under programmet – og efterlyste bemærkninger til denne anbefaling.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen svarede, at forvaltningsmyndigheden er åben for drøftelse, herunder i forbindelse med temadrøftelsen samt oplægget fra Dansk Akvakultur på indeværende møde. Forvaltningsmyndigheden glæder sig over en højere grad af aktivitet og drøftelse på møderne, hvilket også er en del af forvaltningsmyndighedens ansvar. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen opfordrede medlemmerne til at bidrage med deres input, bl.a. også om projekter og projektbesøg.

Danmarks Pelagiske PO spurgte, om der arbejdes videre med TAS (tilskudsadministrationssystemet), da der fortsat er udfordringer med systemet.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at der arbejdes videre med optimeringer af TAS, hvorimod det tidligere system BTAS udfases. Der er mange ønsker til systemet, og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen efterspørger gerne input.

Danmarks Pelagiske PQ fremhævede, at flere ting ved systemet ikke virker optimalt, herunder mangler der linjer i budgetfanen, mens visse oplysninger skal udfyldes manuelt ved siden af systemet, fx lønberegningsskemaet.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at IT er tungt og dyrt, og der kan være begrænsninger. Der skal prioriteres mellem opsætning af nye tilskudsordninger kontra forbedringer til systemet.

DTU Aqua fremhævede de horisontale krav, som der bliver spurgt ind til ved hhv. ansøgning, ændringsanmodning og udbetaling, og foreslog, at disse kun udfyldes ved ansøgning.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen foreslog, at der arrangeres et opfølgende møde om TAS.

7. Til orientering: Opfyldelse af grundforudsætninger

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om opfyldelsen af de fire horisontale grundforudsætninger: 1) Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud, 2) Redskaber og kapacitet til effektiv anvendelse af statsstøttere reglerne, 3) Effektiv gennemførelse og anvendelse af EU's charter om grundlæggende rettigheder og 4) Gennemførelse og anvendelse af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap. De horisontale grundforudsætninger er et fast punkt på møderne i Overvågningsudvalget.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyser, at der siden mødet i Overvågningsudvalget den 5. december 2024 ikke er sket ændringer ift. overholdelse af statsstøttere reglerne og udbudsreglerne. Desuden er der ikke modtaget eller behandlet overtrædelser eller klager over brud på charteret eller handicapkonventionen.

Udvalget havde ingen bemærkninger til orienteringen.

8. Til orientering: Kommunikation

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om status på kommunikationshandlingsplanen for 2025. I handlingsplanen er der fastsat 11 KPI'er (Key Performance Indicators), som blev præsenteret for Overvågningsudvalget ved mødet den 5. december 2024. For to af indikatorerne (antal abonnenter på nyhedsmail og antal følgere på Instagram) er målet for 2025 nået. For KPI'erne antal klik pr. nyhed og antal følgere på LinkedIn forventes målet for 2025 ligeledes at blive mødt. 5 KPI'er ligger dog på nuværende tidspunkt under det forventede niveau mens 2 KPI'er ligger på 0. Det skyldes, at forvaltningsmyndigheden kun i begrænset omfang har kunnet åbne ordninger grundet de politiske forhandlinger om sidste del af programperioden.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen præsenterede eksempler på kommunikationsaktiviteter fra første del af 2025. Her anvendes sociale medier til at fortælle om udvalgte projekter, hvilket giver mulighed for at interagere med folk. Gennem mere klassiske medier omtales projekterne også, men det er ikke forvaltningsmyndigheden, der er den direkte afsender.

Udvalget havde ingen bemærkninger til orienteringen.

9. Temadrøftelse: Hvordan synliggør vi resultaterne af EHFAF-programmet

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen introducerede en workshop om synliggørelse af resultaterne af EHFAF-programmet. Workshoppen blev gennemført i tre grupper.

Gruppe 1

På workshoppen blev det fremhævet, at projekter i højere grad bør tage udgangspunkt i en konkret problemstilling. Deltagerne pegede på en række udfordringer i forbindelse med ansøgningsprocessen – herunder hvad man konkret kan få støtte til, samt hvornår ansøgningsperioderne ligger. Det blev bemærket, at flyers fungerer godt som informationsmateriale.

Der var enighed om, at opslagstekster og vejledninger med fordel kan formuleres i et lettilgængeligt sprog for at sikre bredere forståelse. Der blev desuden foreslået, at medieomtale eventuelt kan indgå som en del af rapporteringen.

I forbindelse med projektgodkendelser bør det fremgå klart, hvad der forventes som udbytte af det pågældende projekt. Endelig blev det fremhævet, at det er værdifuldt at fejre gode resultater – flere kommuner har gode erfaringer med at bruge netop fejringer som anledning til videndeling gennem medierne.

Gruppe 2

Gruppe 2 gav udtryk for, at tilskudsordningerne generelt opleves som uigennemskuelige og præget af for stor rigiditet – særligt i forhold til kravet om opretholdelse i fem år. Gruppen foreslog derfor, at der indføres en nedre bagatelgrænse for opretholdelseskravet, så mindre forhold ikke udløser sanktioner. Desuden blev det fremhævet, at vejledningerne til TAS bør integreres direkte i selve TAS-systemet, således at brugerne ikke skal navigere mellem flere forskellige platforme for at finde de nødvendige informationer.

Der blev også peget på behovet for større fleksibilitet i upload af materiale. Eksempelvis bør det være muligt at tilføje formidlingsaktiviteter, som rækker ud over det obligatoriske, f.eks. information rettet mod turister om, hvor man kan fiske, eller andet indhold, der bidrager til at sætte projektet ind i en bredere kontekst end blot EU-støtten. Dette ville give mulighed for at vise, hvordan projekterne også skaber lokal værdi og synergi.

Gruppe 2 foreslog, at der allerede inden en ordning åbner, bør afholdes møder med relevante interessenter – både før designfasen og op til selve ansøgningsåbningen. Det første møde kunne være med interessenter fra eksempelvis OU, og senere kunne der afholdes et opstartsmøde med potentielle ansøgere. En sådan dialog tidligt i processen vil sikre bedre forankring og forståelse af ordningen.

Der var også et ønske om at kunne fremhæve de socioøkonomiske effekter af projekter, såsom øget turisme, flere solgte fisketegn og forbedringer af det lokale miljø. Disse effekter vurderes som vigtige at kunne dokumentere og kommunikere. I forlængelse heraf blev det pointeret, at udviklingsordninger ofte indebærer en vis usikkerhed, som bør anerkendes i selve udformningen af ordningen og i TAS-systemets spørgsmål.

Flere i gruppen pegede på, at nogle af ordningerne i dag er præget af standardløsninger og manglende individuel vurdering – eksempelvis i brugen af teknologilister, hvor man ikke selv tager stilling, men automatisk retter sig efter listen. Det blev efterlyst, at sådanne lister løbende opdateres og vurderes mere kritisk i forhold til projekternes konkrete kontekst.

På formidlingssiden blev det nævnt, at flyers fungerer godt og gerne må anvendes i større omfang. I forhold til Investeringsordningen for kystfiskeri mente gruppen, at det ikke bør være nødvendigt for en

fisker at dokumentere, at f.eks. en havn også får gavn af projektet – det bør kunne vurderes centralt og ikke kræve yderligere redegørelse fra ansøgerens side.

Afslutningsvis var der et generelt ønske om mere løbende dialog mellem projektledere og interessenter. Flere deltagere udtrykte, at de gerne vil i tættere kontakt og have mulighed for at sparre omkring projekterne undervejs. En opsøgende indsats fra kommunikationsansvarlige kunne i den forbindelse bidrage til at identificere projekter, som egner sig til formidling, og til at skabe historier, der fremhæver projekternes lokale betydning og resultater.

Gruppe 3

Under workshopen blev der drøftet forskellige muligheder for at optimere indsamlingen af information i TAS med henblik på fremtidig kommunikation og formidling af projekter. Deltagerne foreslog blandt andet i højere grad at anvende funktionen med spørgsmålstejn ud for de enkelte spørgsmål i TAS-skemaerne, hvor der kan gives retningslinjer for, hvordan feltet skal udfyldes.

Deltagerne nævnte desuden, at det kunne være relevant at tilføje et felt eller en tabel i TAS, hvor projektansøgere kan angive en kontaktperson i deres organisation, som kan kontaktes vedrørende mulig kommunikation af projektet.

Derudover blev det foreslået at inkludere et særskilt felt, hvor projektansøgere aktivt kan give samtykke til, at deres oplysninger må videregives til kommunikationsformål. Dette vil sikre, at der er klarhed omkring brugen af de indsamlede data.

Et andet forslag gik på at indføre et felt, hvor ansøgerne kan beskrive deres forventninger til projektets effekt eller resultat – med særligt fokus på den samfundsmæssige gevinst. Dette skal bidrage til at konkretisere og synliggøre den værdi, projekterne potentielt kan skabe for samfundet.

Endelig blev det påpeget, at det bør tydeliggøres i TAS, hvem der er modtageren af de forskellige oplysninger, som ansøgerne indtaster. Det bør fremgå klart, om informationerne bruges til rapportering til EU eller til intern brug i forbindelse med kommunikation og formidling af projekter og resultater.

Grupperne præsenterede deres drøftelser som opsamling på workshopen.

Kommissionen roste forvaltningsmyndigheden for at prioritere synliggørelsen af resultaterne af EHFAF-programmet og bemærkede, at synliggørelse er vigtig i forhold til at sikre finansiering fremadrettet, da det viser, at midlerne gør en forskel. Kommissionen opfordrede til at kommunikere med DG Mare for at øge rækkevidden for kommunikationsaktiviteterne.

Dansk Sportsfiskerforbund bemærkede, at nogle kommuner fejrer projekterne vedrørende vandløbsrestaurering, men at kommunerne ofte har for travlt til at fejre projekterne.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at styrelsen på baggrund af input fra workshopen vil arbejde videre med kommunikationsindsatsen og orientere herom på et kommende møde i Overvågningsudvalget.

10. Til orientering: Dansk Akvakultur fortæller om deres aktuelle fokus i relation til akvakultur

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen orienterede om, at der med afsæt i anbefalingerne i procesevalueringen vil være et tilbagevendende punkt på møderne for Overvågningsudvalget hvor medlemmerne inviteres til at holde oplæg. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen opfordrede interesserede medlemmer til at melde ind, hvis de ønsker at holde oplæg på et kommende møde.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen bød velkommen til Dansk Akvakultur PO.

Dansk Akvakultur PO fortalte om akvakulturen i Danmark, som har eksisteret tilbage til ca. 1200-tallet. I dag spænder dansk opdræt over havbrug, traditionelle dambrug, RAS-anlæg og opdræt af østers muslinger og tang. Dansk Akvakultur PO præsenterede de fokusområder, som de arbejder med, navnlig muligheder for omfordeling af kvælstof, moratoriet for musling og østersproduktion og reglerne for gitter ved vandindtag.

Se slide 23 – 31 i bilag 1 for nærmere information.

Formanden takkede for præsentationen.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen spurgte om hvilke myndigheder Dansk Akvakultur PO typisk har dialog med, hvordan Dansk Akvakultur PO ser udviklingen inden for deres område og om hvilke EHFAF-midler, Dansk Akvakultur PO har fået udover midlerne til PAP (Produktions- og afsætningsplaner).

Dansk Akvakultur PO svarede ift. udviklingen på deres område, at de gerne ser omflytningsmuligheder for kvælstof samt at organisationen typisk har kontakt til Miljøstyrelsen.

Danske Regioner spurgte om hvorledes Dansk Akvakultur PO kommunikerer omkring deres arbejde.

Dansk Akvakultur PO oplyste, at de udsender nyhedsbreve om arbejdet. Derudover forsøger organisationen at deltage i mange debatter samt at nå ud til medierne med deres budskaber.

Dansk Sportsfiskerforbund bemærkede i forhold til kvælstofudledning, at det i dag ikke er muligt at flytte kvælstoffet. Ift. moratoriet bemærkedes det, at dette er indført af hensyn til, at der kan opstå udfordringer med slam, hvis muslingeopdræt ikke placeres optimalt, mens det ift. gitring bemærkedes, at det handler om beskyttede arter, som kan gå i stykker ved vandindtaget.

Kommissionen oplyste, at der på nuværende tidspunkt kører en kendskabskampagne som promoverer akvakultur i EU med historier om producenter fra forskellige medlemsstater.

11. Til orientering: Status på programgennemførelsen af EHFF inkl. resultatopfyldelse

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen gennemgik fremdriften på programgennemførelsen af EHFF med udgangspunkt i bilag 10. Programmet er nu lukket, og der gives ingen nye tilsagn. Derfor er der heller ikke sket ændringer i fremdrift såvel som output- og resultatindikatorer siden mødet i december.

Bilag 10: Status på lukning af programmet

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyste, at det sidste årsregnskab for programmet blev indsendt til Kommissionen den 28. februar 2025, og det var blevet godkendt. Det næste skridt i processen for lukningen bliver, at EU-Kommissionen gennemfører en revision af EHFF-programmet, herunder revision af udvalgte EHFF-sager samt styrelsens arbejde med mistanke om svig. Processen for lukningen afhænger af, at alle udeståender for programmet bliver afklaret, hvorved styrelsen ikke kunne oplyse, hvornår programmet forventes endeligt lukket.

Kommissionen lykønskede forvaltningsmyndigheden for implementeringen af EHFF-programmet og det flotte hjemtag på 97 pct. Kommissionen oplyste hertil, at det sidste årsregnskab for programmet er blevet godkendt af Kommissionen, og at arbejde med lukningen på nuværende tidspunkt ligger hos EU-

revisorerne. Kommissionen arbejder desuden på at afslutte proceduren for lukning af programmet hurtigst muligt.

14. Kommissionen orienterer

Kommissionen informerede om de aktuelle emner i DG Mare, herunder om den igangværende evaluering af EU's fælles fiskeripolitisk (CFP), der skal danne grundlag for Kommissionen vurdering af, hvorvidt der er behov for tilpasninger af fiskeripolitikken. Derudover orienterede Kommissionen om midtvejsevalueringen af EHFAF og om offentliggørelsen af den europæiske havpagt, som præsenteres ved FN's havkonference i Nice den 5. juni 2025.

Desuden orienterede Kommissionen om status på EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for perioden 2028 – 2035. Kommissionens forslag forventes at blive præsenteret i midten af juli. Kommissionen forventes at foreslå et mere fleksibelt budget. Det forventes at delen af EHFAF under delt administration integreres i de såkaldte nationale konvolutter sammen med andre sektorer, navnlig samhørighed, socialpolitik, indenrigsforhold (home affairs) og landbrug. Der vil fortsat være finansiell støtte til implementeringen af Fiskeripolitikken, men det er for tidligt at sige, om der vil være øremærkede midler, eller om der primært vil være fokus på at levere på politiske målsætninger. Kommissionen oplyste, at der henset den nuværende geopolitiske situation sandsynligvis vil være nye prioriteter i det fremtidige budget herunder sikkerhed og tilbagebetaling af COVID-19-lånene, og at det derfor ikke er sikkert, hvor mange midler der vil være generelt og specifikt til fiskeriet. Kommissionen er dog bevidst om, at CFP'en er et af Kommissionens få eksklusive kompetencer, og DG Mare advokerer for at handling fra EU er vigtigt for så vidt angår havet. På den baggrund opfordrede kommissionen til, at der indgås politisk aftale om den sidste del af programperioden for EHFAF, så midlerne kan komme sektoren til gode, og til at der sikres synlighed om programmets resultater.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen spurgte om, hvad EU's havpagt indebærer.

Kommissionen oplyste, at formålet med havpagten er at fostre en holistisk tilgang til forvaltningen af havet på tværs af alle sektorer, herunder bl.a. fiskeri, akvakultur, den blå økonomi og miljøet, som også indebærer viden, forskning og udvikling.

15. Kommende møder

Næste møder i Overvågningsudvalget for EHFAF-programmet vil blive afholdt som fysiske møder d. 4. december 2025 og den 9. juni 2026. Mødet i december afholdes i København.

Danske Regioner spurgte, hvorfor møderne skal afholdes som fysiske møder.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen noterede spørgsmålet og vil i forbindelse med kommende møder overveje, om det er muligt at deltage virtuelt.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO spurgte, om der er en indikation på, at de politiske forhandlinger om den sidste del af programperioden for EHFAF vil være afsluttet inden mødet den 4. december 2025.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen meddelte, at meldingen fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri er, at forhandlingerne snarest vil være afsluttet. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen forventer, at der vil foreligge en aftale inden næste møde, men vil afveje hvorvidt mødet skal afholdes i det tilfælde, at der ikke gør.

16. Evt.

Danske Regioner bemærkede, at temadrøftelsen var en god tilføjelse til møderne, der skabte en god dynamik.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO bemærkede ligeledes, at temadrøftelsen gav god mulighed for at drøfte et emne og foreslog, at formatet også kan anvendes til andre emner.